

förtroende

Politik är visserligen både att vilja och att välja, men i än högre grad att skapa förtroende. Hur är det med den sittande regeringens trovärdighet idag?

På den fackliga fronten råder just nu betydande oro. Gamla attityder förefaller vara på avskrivning, och ett förutsättningslöst nytänkande pågår på vissa områden. Men det verkar som om man åtminstone delvis mera är på väg bort från någonting än till någonting.

Oron tar sig uttryck på bl a två sätt. Dels framförs nya förslag på skattepolitikens område, dels håller i första hand tjänstemannaorganisationerna på att söka sig fram mot samverkansformer vilka var otänkbara för endast några få år sedan.

Metallutredarna Allan Larsson och Per-Olof Edins uppmärksammade löne- och skatteutspel innehöll strängt taget inte så mycket nytt. Det originella låg i att de kom från LO-håll. Tidigare hade mest SACO och i någon mån TCO understrukit den hittills förda skattepolitikens förödande inverkan på avtalsrörelserna. Nu har de hårda marginalskatterna med kraft drabbat även stora LO-grupper. Följaktligen har de plötsligt blivit betänkliga ur principiell synpunkt.

Larsson-Edin går givetvis inte så långt att de apostroferar de besläktade idéer, som bl a moderata samlingspartiet lanserade i en skatteutredning för några år sedan. Den politiska bindningen till socialdemokratin omöjliggör detta. Det hindrar inte att Metall-förslaget och de delvis positiva omdömen detta fått vittnar om ett djupt missnöje med regeringen Palme, som

nu i fråga efter fråga ger efter för LO för att tillförsäkra sig lojalitet och kampvilja i den förestående valrörelsen. Skepsisen mot den socialdemokratiska regeringen torde vara stor inom samtliga fackliga organisationer. Inom LO är man dock, trogen sin tradition och partipolitiska fixering, än mer misstänksam mot en eventuell borgerlig regering. Rädslan för förändringar och nya grepp segrar.

Tjänstemännen trevar sig nu fram längs nya vägar för att värna om sina fackliga intressen och sin självständighet. SACO och SR slås sannolikt ihop. Akademikerna och TCO-K har inte bara överenskommit om ett långtgående samarbete i nästa avtalsrörelse. Man har även enats om de lönepolitiska riktlinjerna. Bl a framförs ett nytt begrepp, felavlönad, om den som visserligen inte har särskilt låg lön relativt sett men ändå kan anses vara för dåligt betald med hänsyn till arbetets innehåll och ansvar. Detta är en viktig distinktion, som ingående bör diskuteras inför kommande löneförhandlingar.

På den privata sektorn har tjänstemannaorganisationerna samarbetat tidigare. Förslag har nu framförts om ett ännu fastare samgående mellan TCO-P och en del SACO-förbund. Ett visst motstånd har denna tanke väckt inom de mindre TCO-förbunden, varför det är osäkert hur det går. Ovisst är det också på den statliga sidan, där TCO-S fortfarande tycks tveka

att samarbeta med SACO, trots att bl a ordföranden i det näst största förbundet, Sveriges Lärarförbund, skarpt kritiserat ledningen för TCO-S för deras återhållsamhet i detta avseende.

Alla dessa strömningar visar att man på fackligt håll inte är nöjd med sakernas nuvarande tillstånd. En ny otrygghet har uppstått. Den accentueras av att regeringen mer eller mindre gett upp i kampen mot inflationen. Den blir fem procent årligen, förkunnade finansminister Sträng i samband med offentliggörandet av statsverkspropositionen — en siffra som troligen är tilltagen i underkant. Vad det betyder för lönerörelserna i framtiden är lätt att föreställa sig. Löne-pris-skattekarusellen kommer att snurra ännu fortare.

Regeringen har med sin ekonomiska politik och skattepolitik sått vind. Landet kan få skörda storm. I mars förutskickade LO-chefen Arne Geijer att nästa avtalsrörelse slutar i kaos. Det kan alltså bli ännu värre förhållanden än vad hans namne i regeringen lyckats ställa till med inom kriminalpolitiken.

Förtroendekrisen mellan regeringen och företagen tycks ha smittat av sig till de fackliga organisationerna. Det är inte så underligt. Det förhandlingsklimat, som socialdemokraterna tillhandahåller dem i nästa avtalsrörelse, tyder på att man gjort politiken till det omöjligas konst.

Matti Häggström